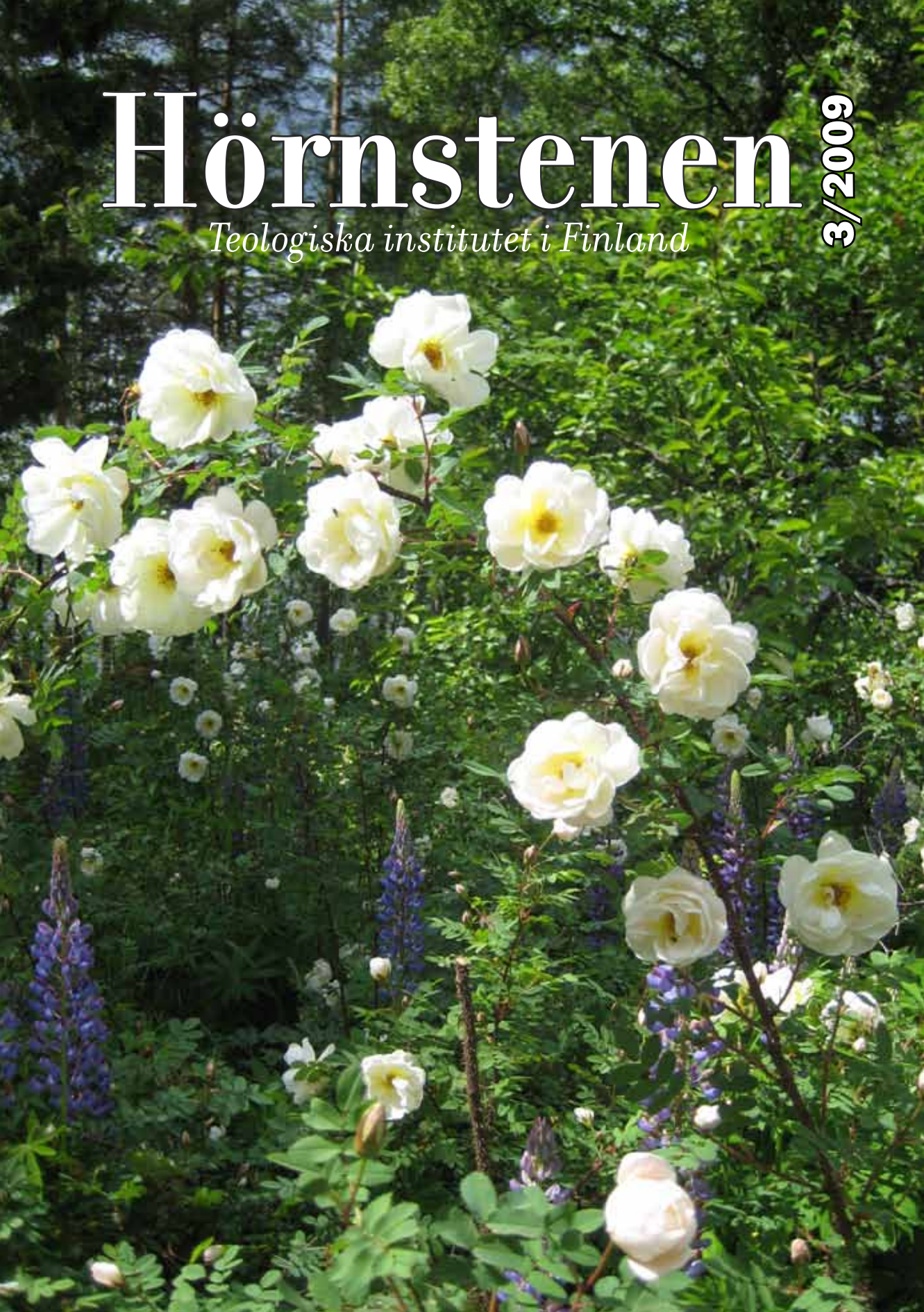

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

3/2009

Den tysta revolutionen

En nyligen publicerad statistik, som publiceras på annan plats över nativiteten i väst, i Europa och Nordamerika, visar på något som många människor inte har tänkt på.

För att ett folk och en kultur skall bevaras, borde nativiteten vara minst 2,11. Det innebär alltså att två föräldrar bör "producera" minst 2,11 avkomlingar (hoppas att alla förstår att det är ett teoretiskt tal..).

Men hur är det? Nativiteten i Europa är för EU:s del 1,38 (medeltal). Alla länder har för låg nativitet: Finland (1,7), Sverige (1,6), Tyskland (1,3), Frankrike (1,8) för att nämna några exempel.

Den låga nativiteten är ett problem. Om det idag föds 1 miljon barn, kan det inte finnas 2 miljoner nya löntagare om 20 år. Överallt har vi en situation där en minskande befolkning skall ta hand om sina gamla, som är betydligt flera till antalet. En följd av detta faktum kan vara en bristande vård och trygghet för de äldre.

Men det finns en annan sida av detta. Befolkningen i Europa minskar, men inflyttningen av andra ökar. 90 % av invandrarna är muslimer. Det betyder i klartext att om ingenting extraordinärt händer så blir Europa en muslimsk världsdel inom några decennier. Prognosen säger att Tyskland får muslimsk

majoritet om ca 40 år, Frankrike före det. I Holland är 50 % av alla barn som föds idag muslimer.

Nu skall detta inte läsas fel. Muslimer är snälla och begåvade människor. Men muslimer har en "missionsbefallning" som innebär en tyst revolution: flytta utomlands och skaffa många barn. President Chadaffi i Libyen säger:

"Det finns tecken på att Allah ger seger åt islam i Europa utan svärd, utan kanoner, utan erövring. Vi behöver inte terrorister, vi behöver inte självmordsbombare. Europas över 50 miljoner muslimer gör det muslimskt inom några årtionden."

Denna utveckling ackompanjeras på ett skrämmande strategiskt sätt av olika ideologier som råder både i vårt land och i det övriga Europa. Vi har höga abortstatistiker, vi har prevention, vi har yrkesarbetande föräldrar, som ger små familjer. Vi har en materialistisk och ofta också en ganska självisk grundsyn. Vår tid slår vakt om ganska individcentrerade målsättningar, i motsats till tidigare generationers, som ville bygga för framtiden.

Vad kan då göras?

Alternativet blir lätt invandrarfientlighet, som man tydligt kan se på olika håll bland nynazister och andra grupper. Men det är ett dåligt svar.

Det är lätt att instämma med förre ärkebiskopen John Vikström, som en gång sade att Jesus säger "låt barnen komma till mig", men jag säger "låt barnen komma". En förutsättning för detta är dels en samhällssyn som möjliggör detta men också en grundsyn som ger rum för hem, familj och barn.

Men den kristna kyrkans svar måste vara aposteln Paulus' slutsats: "Då vi alltså vet vad det är att frukta Herren, försöker vi vinna människor" (2 Kor. 5:11).

Ett målmedvetet missionsarbete bland muslimer, ateister och agnostiker, är en av vår kyrkas, och andra europeiska kyrkors, största utmaningar idag. Annars går Europa samma öde till mötes – och av samma orsak – som det kristna Nordafrika. Och det skedde därför att de kristna kyrkorna (läs: de kristna) somnade.

Det är i första hand de kristna kyrkorna som förlorar medlemmar. Människor lämnar den kristna tron i mycket högre grad än muslimer lämnar islam.

Och ändå så vet vi detta (eller vet vi det?): "Hos ingen annan finns frälsningen. Inte heller finns det under himlen något annat namn, som givits åt människor, genom vilket vi blir frälsta." Apg. 4:12

Tänk på detta varje gång du möter en medmänniska, muslim, ateist, eller bara en vanlig "jag-är-inte-religiös".

Detta försöker vi satsa på inom STI. Vi vill utbilda unga till att kunna hjälpa dagens människor till en levande tro. Och vill öka beredskapen för detta genom att också vända oss till präster och teologer med erbjudanden om fortbildning. Men detta är en sak för varje kristen, att kunna möta sin medmänniska med evangeliet, det glada budskapet om Jesus.

5.6.2009

Henrik Perret

Foto: Hilpi Jenu

Skall TOLERANSEN översätta religionen?

Den amerikanske forskaren Wendy Brown har fäst uppmärksamhet vid det faktum att politiken har blivit lik kulturen. Tidigare styrdes människors vilja att påverka av idéer och höga normer. Det minns alla, särskilt när det gäller Europa, som styrts av olika ideologier. Nu har idéerna ersatts av kravet på tolerans. Politik handlar inte längre om en kamp mellan rivaliserande ideologier, utan ett slags kulturellt samtal, där alla blommor skall få blomma. I kulturen är varje åsikt tillåten.

Toleransen som ideal

Samma idealisering av toleransen har trängt in i kyrkan och kyrkopolitiken. Lärofrågor och absoluta värden seglar i motvind. I kyrkan handlar det heller inte längre om att helt enkelt hålla fast vid Bibelns människosyn eller vid läran, tolkad enligt den lutherska principen om lag och evangelium. I den kulturangepassade kyrkan tolereras alla slags åskådningar, och man får inte ifrågasätta ens de mest tillspetsade uppfattningarna – kanske med undantag av en traditionell kristendomsuppfattning. I toleransen namn för man fram en mängd för kristendomen främmande uppfattningar. Kritikerna tystas däremot.

Toleransens ideal kan inte förverkligas utan styrning. Det är alltid någon som styr. Det som måste tolereras är typiskt postmoderna uppfattningar. Det är inte en tillfällighet att vi år efter år har varit tvungna att strida om sådana frågeställningar som aktualiserats av kvinnosaksfrågan och

homosexualiteten. Hela konceptet är noga förberett. I den postmoderna ideologin har världen först tolkats enligt 1960-talets kulturrevolution. Det onda i världen har representerats av den rika, vithyade, heterosexuella mannen. En teoretisk motsats till detta är den fattiga, mångkulturella lesbokvinnan. Man behöver inte länge följa med vår tids värdediskussioner förrän man förstår under vilka förutsättningar samtalen ofta förs.

Den kristna jämlikheten

Den kristna jämlikhetsuppfattningen står i princip utanför sådana dispyter. Den kristna synen bygger på Bibeln, och där handlar det alltid om mannens och kvinnans jämlikhet. Den likriktning, som den skenbara toleransen driver, är trots allt främmande för den kristna jämlikhetsuppfattningen. Den kristna synen hamnar på många punkter i konflikt med det tänkande, som råder i samhället. Det betyder inte att Bibeln skulle försvara rika västerlänningar. Men det innebär att de moraliska nyckelfrågorna inte kan definieras utgående från olika minoriteters godtycke.

Kristendomen har höga värden, och detta leder nuförtiden till problem. Wendy Brown klagade när det gäller politiken över att den nu gällande modellen gör det omöjligt att handlägga ideologiska konflikter. "När toleransen blir den politiska målsättningen, följer därmed att politiken inte längre är det sammanhang där konflikter kan lösas på ett konstruktivt sätt." I kyrkan

lär det gå på samma sätt. Kyrkans beslutsfattare, både på Skatudden och i kyrkomötet, är ofta oförmögna att handlägga sådana konflikter, som har att göra med värde- och lärofrågor. Man vill förtiga dessa genom att hänvisa till kravet på tolerans. Den kulturpassade kyrkan är ett skepp, som inte får sättas i gungning.

De troende angrips

Det är troligen därför som de, som understöder höga värden, bekännelsetrogna kristna – eller värdekonservativa, som de kallas i samhället – nästan varje vecka blir föremål för angrepp. Orsaken är ofrånkomligt den att den postmoderna tiden gynnar det värdeliberala. I det postkristna Finland betraktas kyrkan redan nu ganska ofta som en kulturinstitution. Därför måste varje röst tolereras. Och om någon hävdar att Bibeln direkt tar avstånd från någon livsstil, försöker man i värsta fall kasta ut en sådan talare ur kyrkan.

Det bibliska alternativet skulle vara en fräsch konflikt. En frisk uppgörelse. Ett starkt ställningstagande. Teologins uppgift är att ifrågasätta den ogudaktiga världens värderingar och attityder. Allt kan inte tolereras. Om en konflikt uppstår mellan Bibeln och världen, har den kultur, som har övergett Gud, fel. Kyrkans anställda skall enligt sin kallelse förkunna denna konflikt både när det gäller värden och livsstilar. Man kunde med anknytning till Brown säga att kyrkan behöver sådan "häftighet", färgstarkhet. Annars blir kyrkan oförmögen, när man måste kunna erbjuda lösningar på vår tids svåra problem.

Timo Eskola

Kyrkoskepp i Raisios kyrka, foto: Hilpi Jenu

Jag behöver verkligen Gud!

Från socionom till teolog

Teol.stud. Henri Haataja från Grankulla, var redan under sin tid i högstadiet inställd på att börja med andligt arbete. Hans väg började med studier vid Bibelinstitutet i Grankulla, där han avlade socionomexamen. Efter det hann han verka som ungdomsarbetare i Kemijärvi och Kristinestad. Efter det började han studera teologi vid teologiska fakulteten i Helsingfors universitet.

- Att börja studera teologi var ett gott val, funderar Henri.

Han har inte låtit sig störas av fakultetens andliga linjedragningar, och han betonar, att föreläsningarna i exegetik inte är avsedda för andakter.

- Jag är endast ute efter att få kunskap, och vill inte att det skall bli mitt livs innehåll. Det andliga livet och tron hör inte till fakulteten, utan de hör hemma på ett betydligt personligare plan.

När det gäller planer för framtiden kan Henri inte ännu säga något, utan vill tro att Gud leder honom dit han skall gå.

- STI är på många sätt en god plats, konstaterar Henri.

- Där finns goda arbetsmöjligheter och anställda, och det är en bra mötesplats. I STI har många goda samtal förts. Den dagliga andakten är viktig, för man stillar sig alltför litet nuförtiden. Och naturligtvis är kaffet och kaffebrödet sådant som stimulerar ens dag, skrattar Henri.

Trons visshet

Henri berättar att Gud alltid har varit viktig för honom. "Hos Gud möter jag både världssalltets Herre i Hans majestät, och en Fars kärlek till sitt barn. Man kommer inte undan Gud, för det står inte i människans makt att välja lagen, utan den förpliktar oss alla. På samma sätt erbjuds nåden alla människor och av den får vi leva varje dag. Där nåden har tagits emot, finns också vittnesbördet om Kristus", säger Henri.

"Jag behöver verkligen Gud, hela tiden, i glädje och i sorg, i liv och i död."

Henri berättar att några för honom mycket viktiga bibelverser finns i slutet av Rom. 8, där det försäkras att ingenting kan skilja oss från Kristus. "Det är fint att verserna börjar med orden 'jag är viss om att...' Vi behöver inte tvivla på Guds kärlek, utan vi får vara säkra på att vi är benådade", säger Henri glatt.

Från historia till nutid

Utöver sitt intresse för teologi, har Henri sedan barndomen intresserat sig för historia. "Historien fungerar som en spegel för nutiden. Olika skeden och idéer upprepas under historiens lopp, och det är spännande att se hur den klassiska kristendomens ställning varierar under historiens olika skeden. Även om det i nutiden finns samma tro på människan som t.ex. under det romerska väldets tid, finns det i vår tid

också något nytt. Kanske det nu finns en mera eskatologisk inriktning, något som inte i samma grad har funnits tidigare”, säger Henri fundersamt.

”Man har genom tiderna försökt splittra kyrkan till det yttre, men nu rivs kyrkan ner inifrån. Det föranleder en att fråga, vad kyrkan har bundit sig till och vart detta skall leda? Varför är vi lutheraner så beredda att anpassa oss, att vi ger efter i alla de moraliska värdefrågor, som de kristna i urkyrkan så noga slog vakt om?”

Ett gemensamt hem och en motorcykel?

Henri säger att han njuter av livet när han får studera på heltid. Man får börja dagen i all stillhet vid en kopp kaffe, innan man fördjupar sig i böckerna. Det passar Henri

väl för tillfället. Henri och Annukka gifte sig för ett år sedan och har byggt ett gemensamt hem i Håkansåker i Helsingfors. ”Att vara gift passar mig väl”, säger Henri med glimten i ögat. ”Trots att vår bostad är mindre än några av mina tidigare, känns det mera som ett hem, när vi tillsammans har byggt det.”

Sin fritid tillbringar Henri helst genom att syssla med musik, fotografering och se på video. En gemensam dröm för Henri och Annukka är en motorcykel. ”Det är egentligen min fru som mera vill ha en motorcykel, men jag har motorcykelkörkort. Det är länge sen jag som yngre körde motorcykel. Kan jag länge köra?”, skrattar Henri.

Mariliina Metsävirta

*Den blomstertid nu kommer
med lust och fågring stor.
Nu nalkas ljuvlig sommar
då gräs och gröda gror.
Den blida solen väcker
Allt det som varit dött.
Den allt med grönska täcker
och allt blir återfött.*

Psb. 535:1

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen

Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon

09 668 9550

Fax

09 6689 5555

E-post

sti@teolinst.fi
förnamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida

www.teolinst.fi

Bankförbindelse

Sampo 800011-564245

Anställda

generalsekr. Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Öppet under perioderna kl. 9–19, 3.–17.6. kl. 9–15,
18.6.–31.7. stängt, 3.–31.8. kl. 9–16

Tryckeri

Kirjapaino Hermes Oy

Pärbilder

Kirsi Sell

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift
för understödande medlemmar: 35 €/år (stude-
rande 10 €, kollektivt 100 €). Bokgåvor, under-
stöd och testamenten mottas med tacksamhet.
Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*)
sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland)
Finlands ev.luth. Student- och Skolungdoms-
mission
Radiomissionsorganisationen Budbärarna
Finlands ev.luth. Folkmission
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Finska Bibelinstitutet
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland